

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Хмельницької області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Хмельницької області в III кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Хмельницької області у III кварталі 2022 року свідчать, що на тлі війни респонденти **пом'якшили свої очікування щодо зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та негативно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Прогнозується зростання цін. Девальваційні очікування посилюються.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні нижчими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 23.1% (у II кварталі 2022 року – «мінус» 50.0%) (графік 1). У цілому по Україні – «мінус» 37.9%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 57.1% респондентів очікують, що зростання споживчих цін перевищить 20.0% (у попередньому кварталі – 50.0%), у цілому по Україні – 71.7%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії (відзначили 92.9% респондентів області), курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікує 100.0% респондентів (у попередньому кварталі – 92.9%), у цілому по Україні – 88.8%;
- **погіршення фінансово-економічного стану підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 42.9% (у попередньому кварталі – «мінус» 21.4%). У цілому по Україні – «мінус» 15.1% (таблиця);
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції на внутрішньому ринку:** баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 23.1%), у тому числі **на зовнішньому ринку:** баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у II кварталі 2022 року – «мінус» 28.6%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 7.2% та «мінус» 7.8% відповідно;
- **зменшення обсягу інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар **значно нижчими темпами:** баланси відповідей – «мінус» 38.5% та «мінус» 7.1% відповідно (у II кварталі 2022 року – «мінус» 57.1% та «мінус» 69.2% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 29.3% та «мінус» 25.3% відповідно (таблиця);
- **уповільнення скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 7.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 21.4%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 25.5%;
- **стрімке зростання цін на товари/послуги, що купують підприємства:** баланс відповідей – 100.0% (у попередньому кварталі – 71.4%). Водночас респонденти області очікують **зростання цін на товари/послуги, що продають підприємства**, нижчими темпами: баланс відповідей – 50.0% (у II кварталі 2022 року – 71.4%) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть курс гривні до іноземних валют (вплив чинника посилюється) та ціни на сировину і матеріали (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 64.3% (у попередньому кварталі – 71.4%). Водночас респонденти області очікують **прискорення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 35.7% (у II кварталі 2022 року – 14.3%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств області нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також значні коливання курсу гривні щодо інших валют (графік 5).

Респонденти очікують **зростання потреби підприємств у позикових коштах** найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (50.0% опитаних), надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Надмірні вимоги до застави та значні коливання курсу гривні до іноземних валют – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

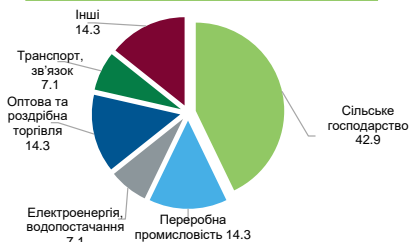
92.3% респондентів області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 94.1%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

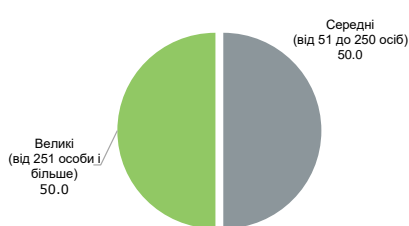
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поліпшився** та оцінюється як **добрий:** баланс відповідей – 7.1% (у попередньому кварталі – 0.0%). У цілому по Україні респонденти оцінюють поточний фінансово-економічний стан підприємств як поганий – «мінус» 21.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у II кварталі 2022 року – «мінус» 33.3%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване збільшення попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 21.4% (у попередньому кварталі – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

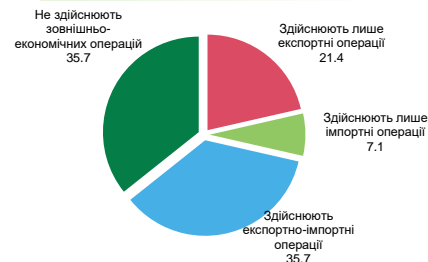
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

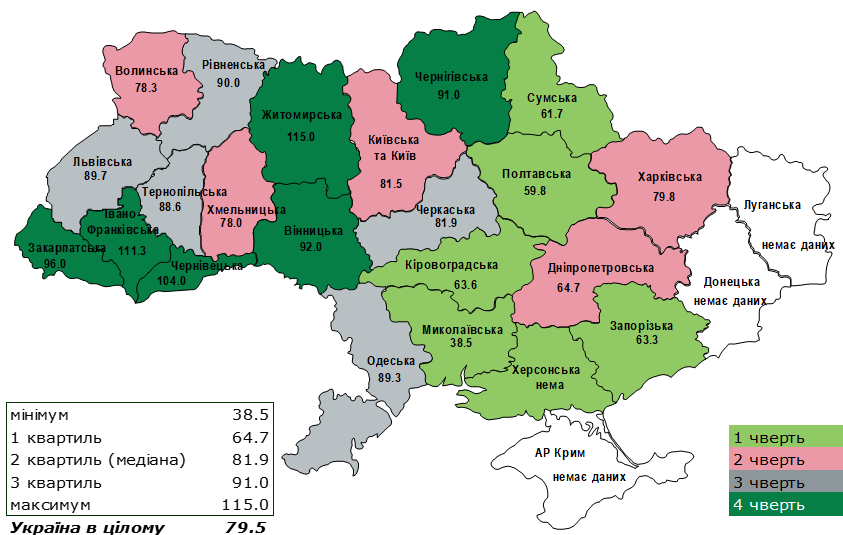

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 03–26 серпня 2022 року;
- опитано всього 14 підприємств;
- репрезентативна за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

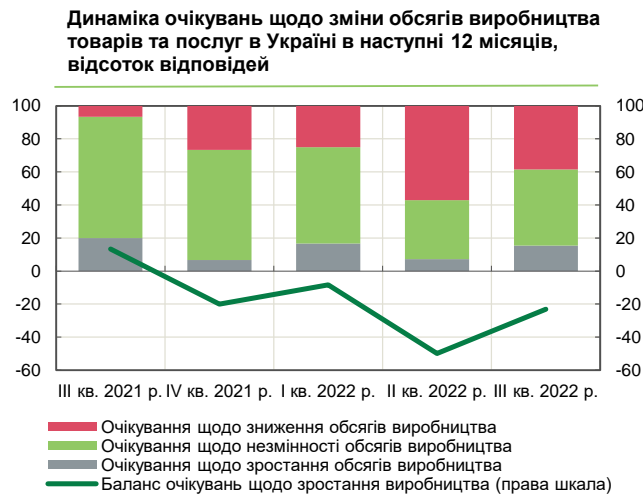
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Хмельницької області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	0.0	7.1	0.0	-21.4	-42.9
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	20.0	13.3	-16.7	-23.1	-14.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-6.7	0.0	-9.1	-57.1	-38.5
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	13.3	26.7	10.0	-69.2	-7.1
кількості працівників	-6.7	-20.0	0.0	-21.4	-7.1

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

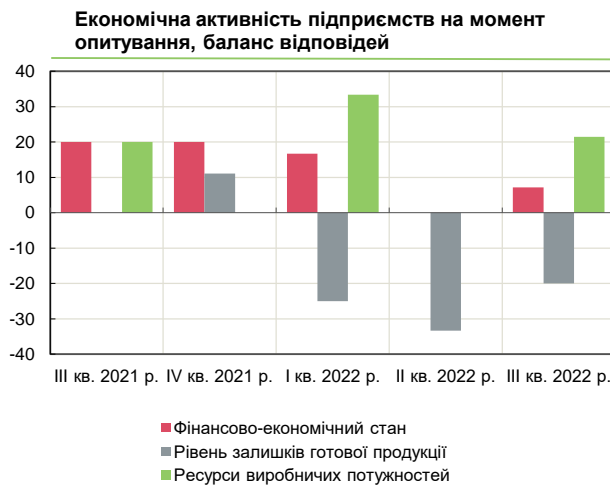
Графік 1

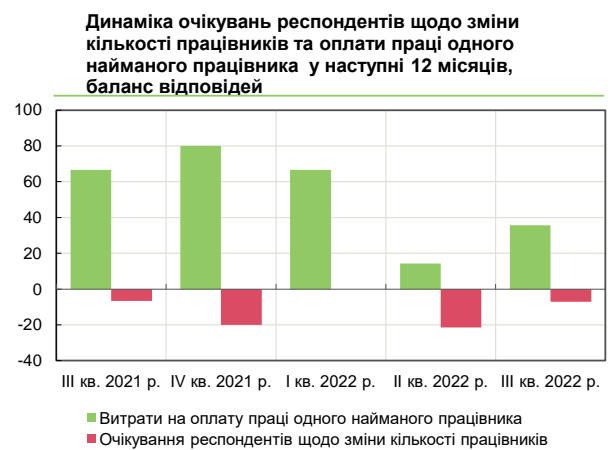
Графік 2

Графік 3

Графік 4

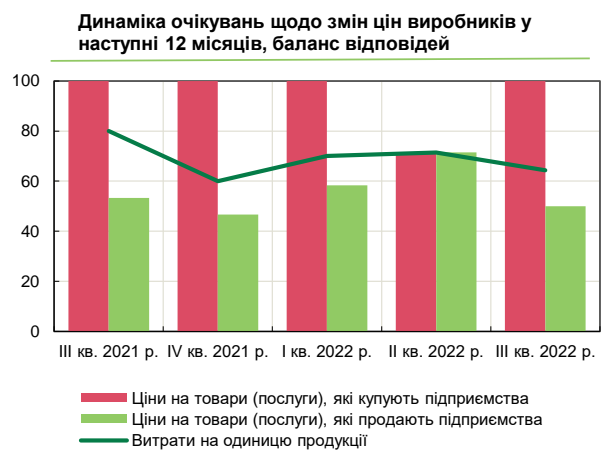

Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

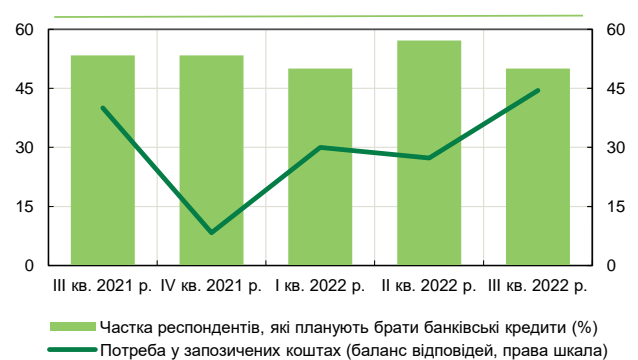
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

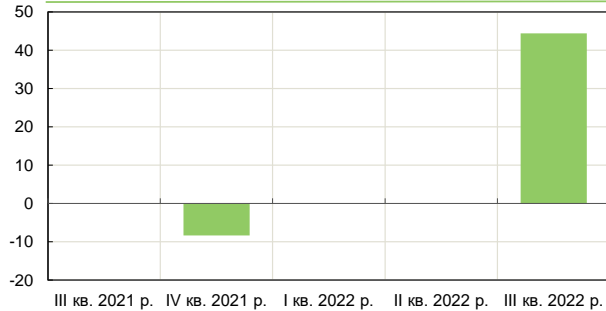
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

